

Пазар на труда и умения на работната сила

Национална конференция „Предизвикателства пред развитието на човешкия капитал в индустрията“

София, 25 октомври 2018 г.

Каква е реалността?

- Недостиг на кадри като КОЛИЧЕСТВО
- Недостиг на КАЧЕСТВЕНИ кадри
- Криза в образованието
- Криза в обществото (*променени ценности*)
- Демографски проблеми
- Глобализиран пазар на труда (*емиграция*)
- Вътрешна миграция към големите градове

Ситуацията на пазара на труда

Парадокси

Функционално неграмотни ученици

Учениците ни - фаворити в олимпиади

Експорт на човешки ресурс

Внос на човешки ресурс

Утежнени процедури по внос на работници

Безпроблемна емиграция

Консервативна система;
Застаряващи преподаватели

Дигитализация на икономиката;
Млади предприемачи (стартъпи)

Остарели образователни стандарти

Съвременни професионални стандарти

Потенциален ресурс за пазара на труда

Безработни и обезкуражени лица (323 000)

Младежи, които нито учат, нито работят (31 000)

Студенти в чужбина (24 000)

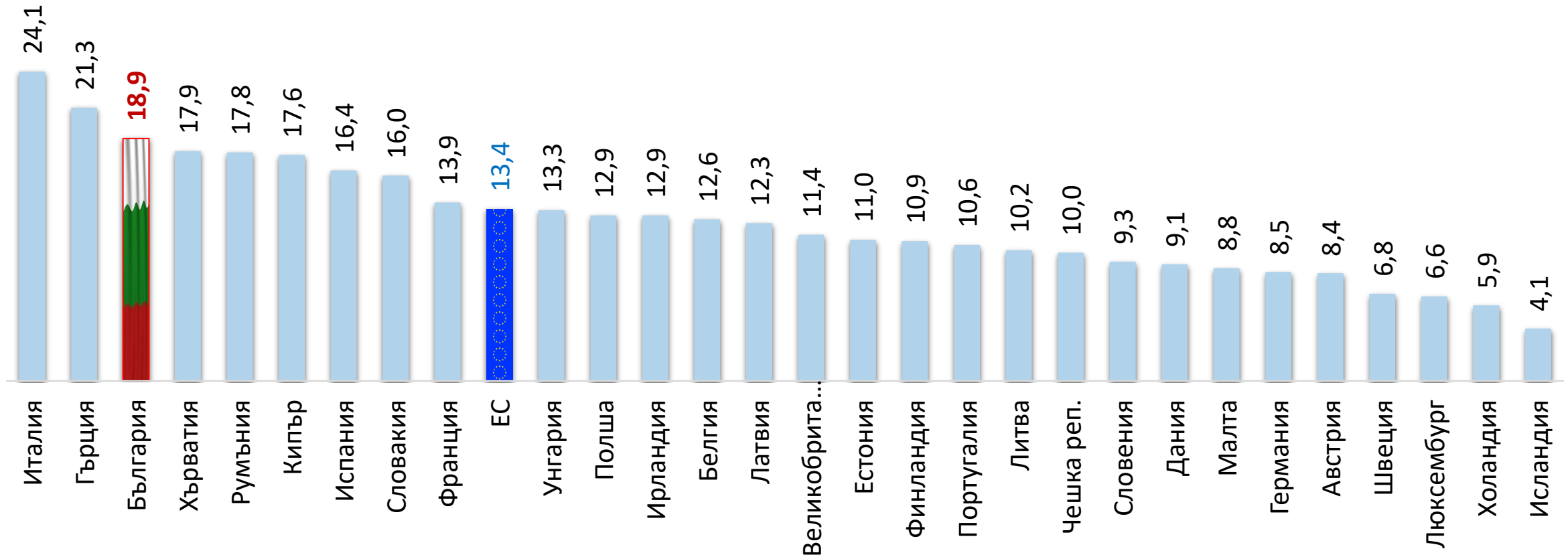
Заети в държавната администрация (130 000)

Хора с увреждания (227 000)

Хора над пенсионна възраст (1 390 000)

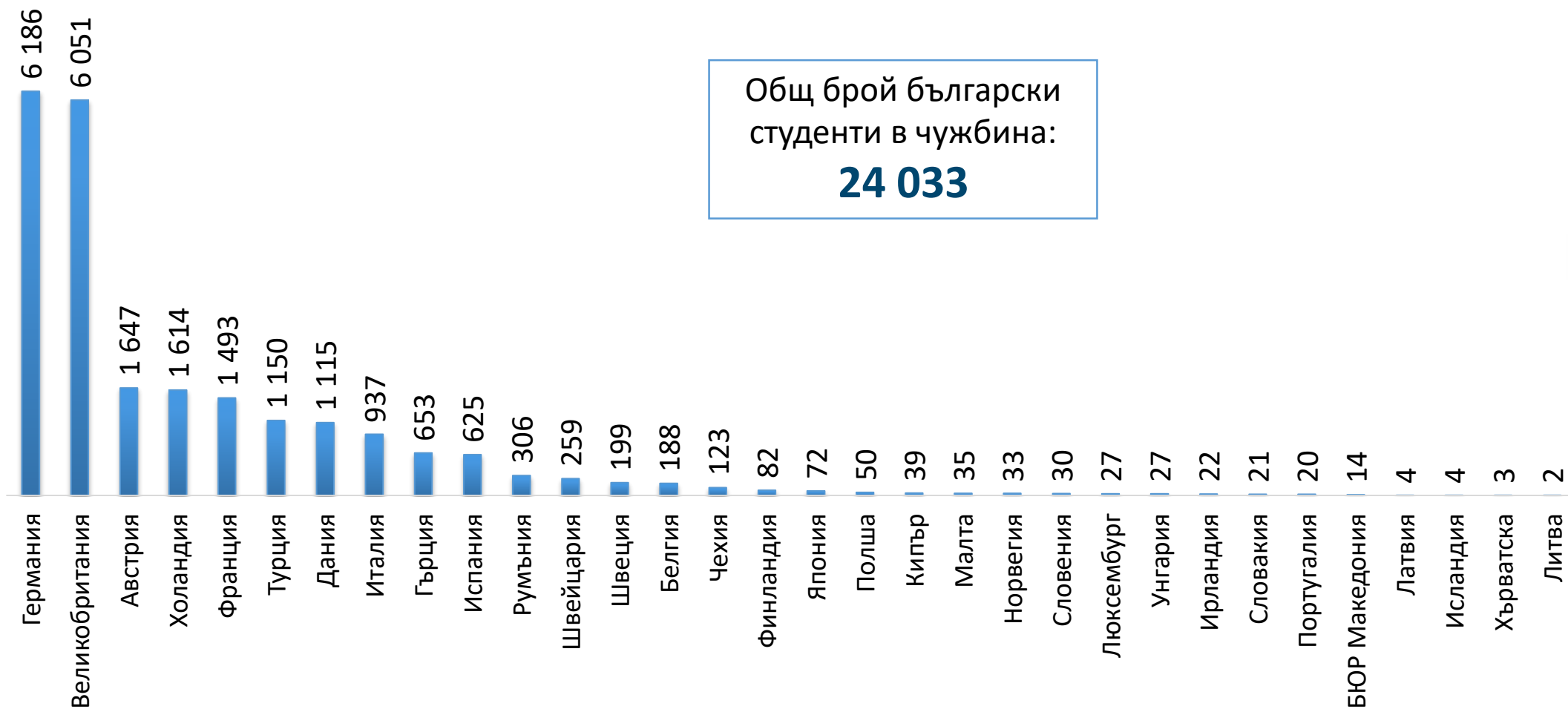
Работници от трети страни ???

Младежи (15-29 г.), които нито учат, нито работят (% , 2017 г.)

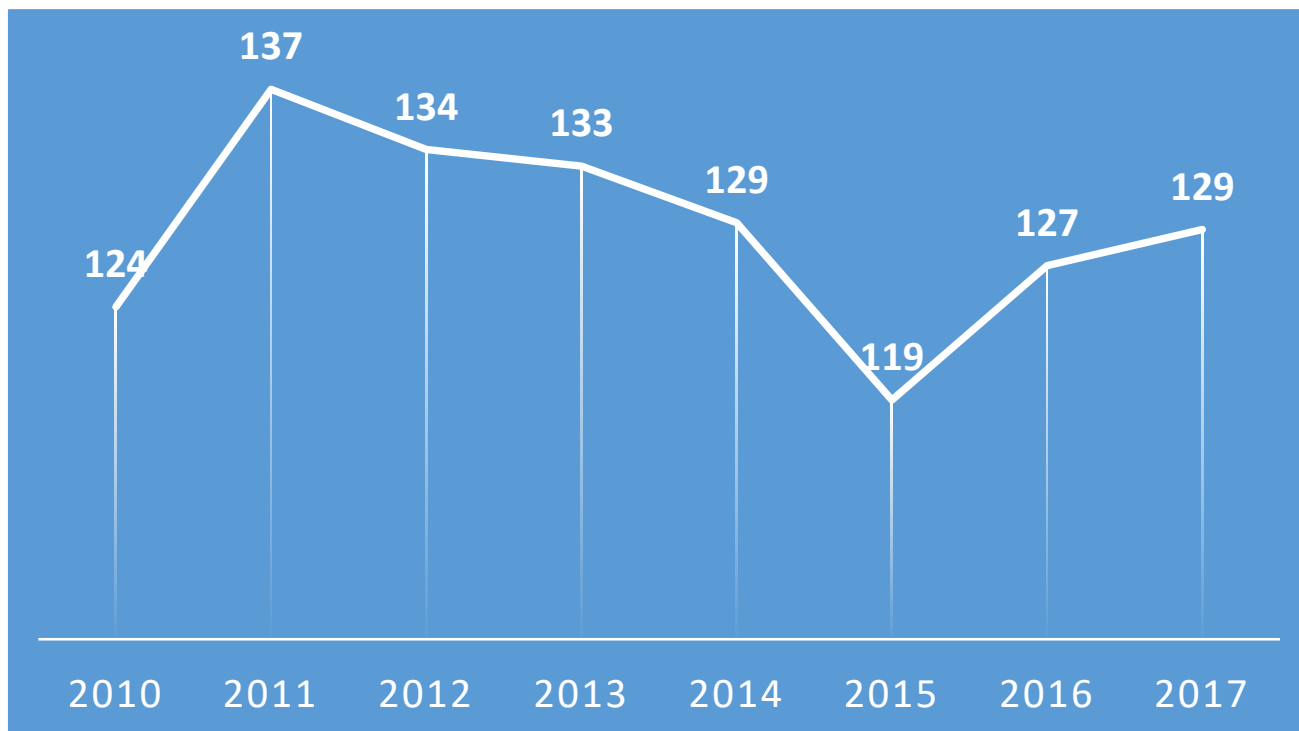
Източник: Евростат

Български студенти в чужбина

Източник:
Евростат

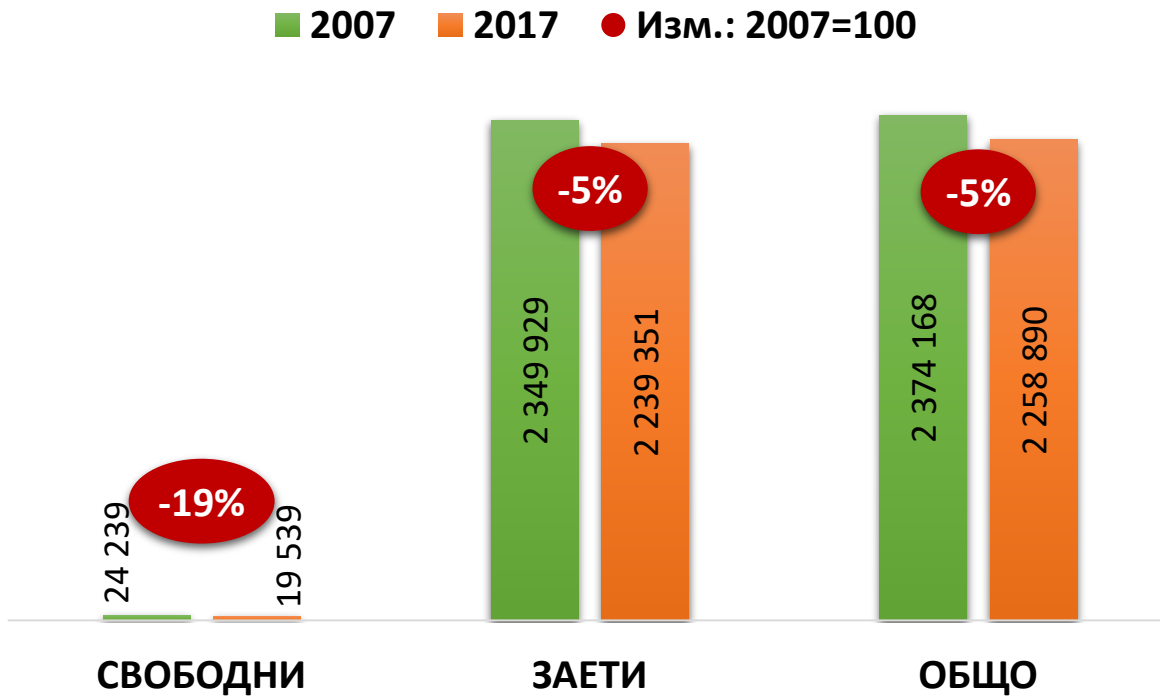
Заети в държавната администрация (хил. души)

Е-правителство?

Източник: НСИ

Работни места

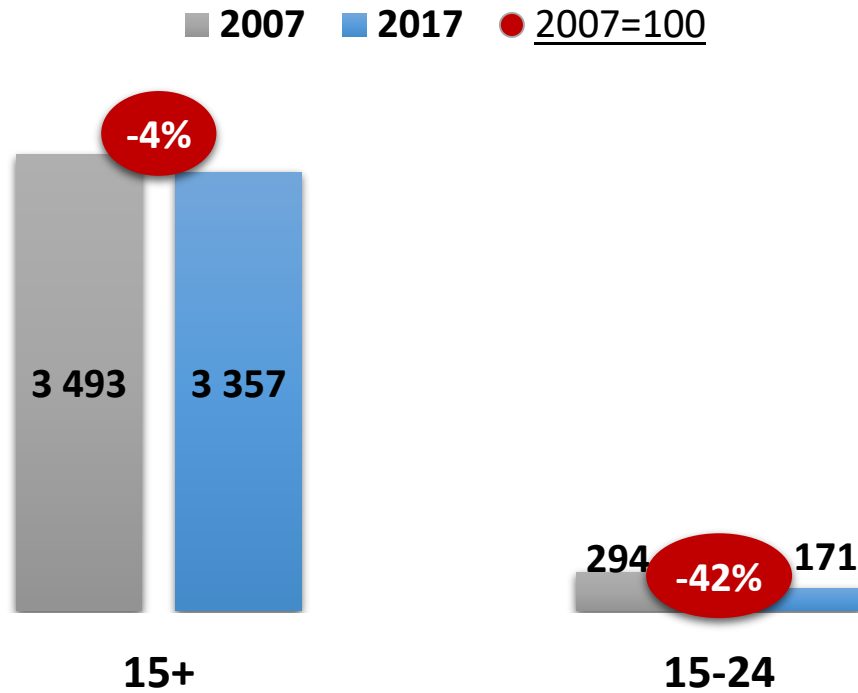
- ✓ За 10 г. броят на работните места намалява с 5%, преди всичко като резултат от технологичното обновление.
- ✓ **Свободните** работни места намаляват с една-пета, което показва завишеното търсене на работна сила.

Източник: НСИ

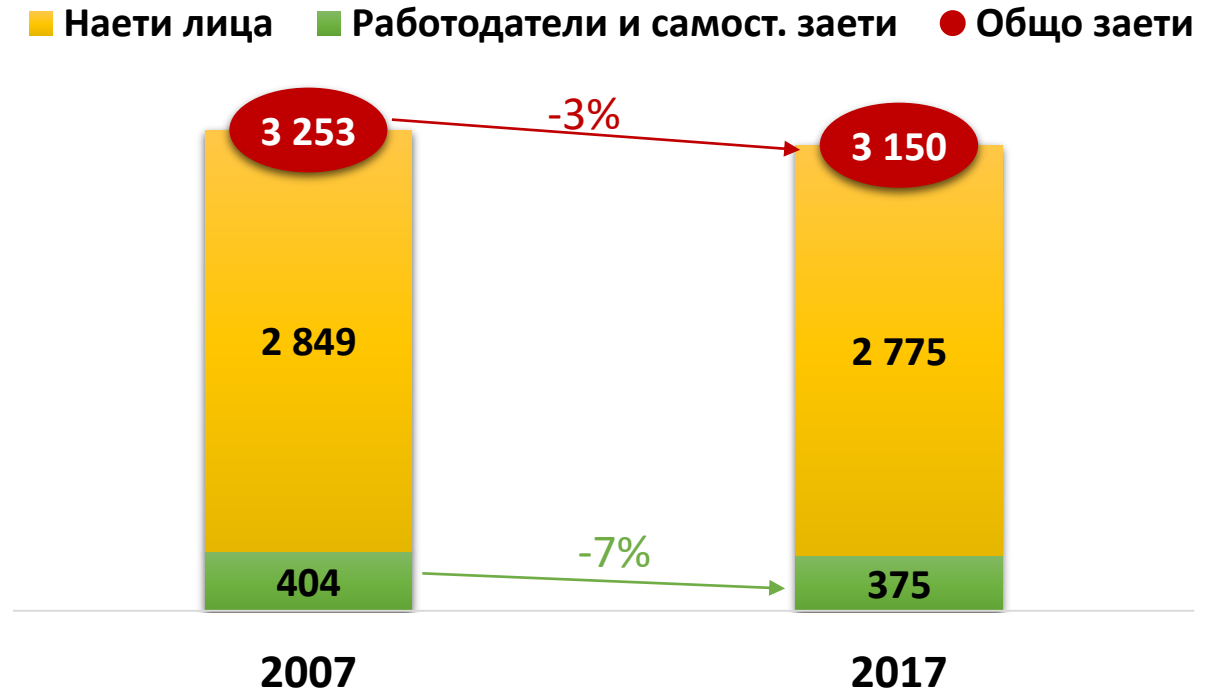
Работна сила и заетост

(хил. души и изменение спрямо 2007 г.)

Младите хора (15-24 г.) намаляват с 42% за 10 години

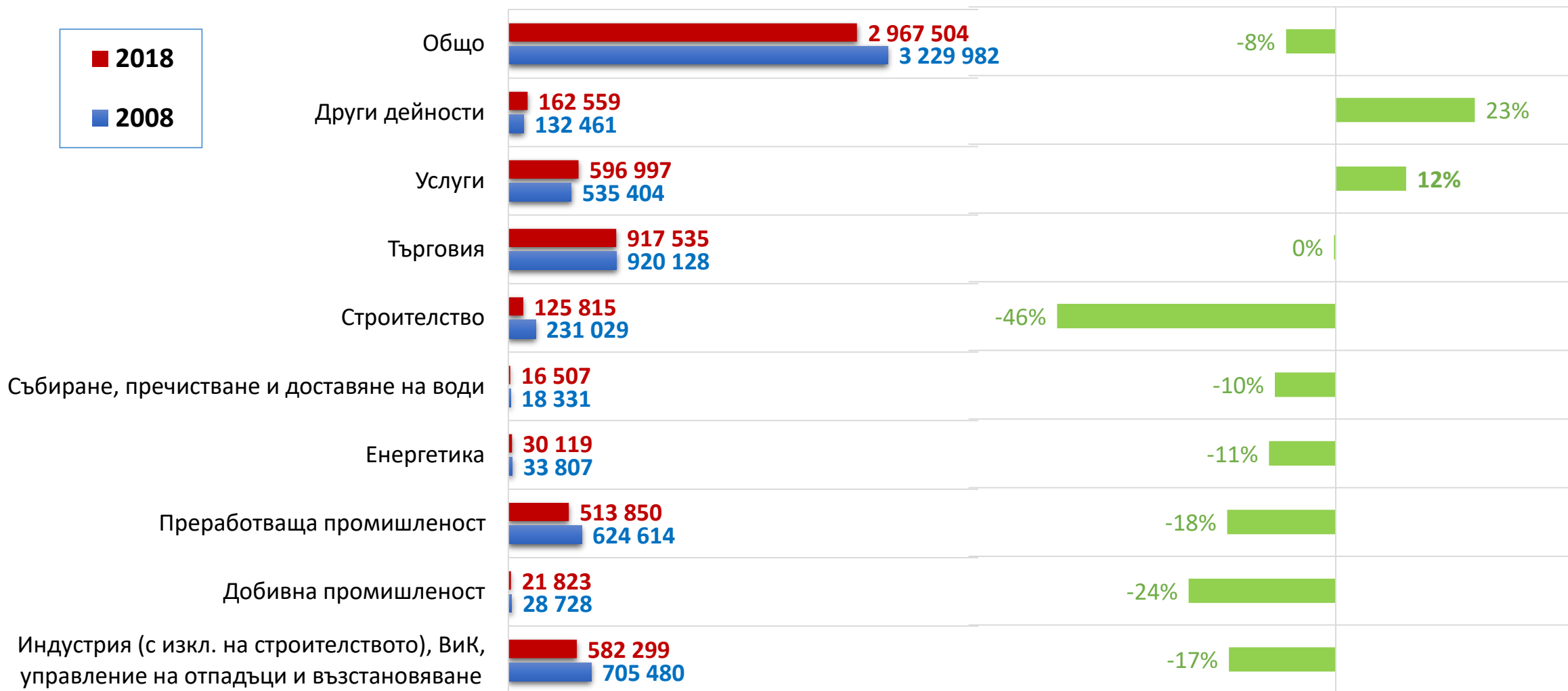

Заетите лица намаляват с 3%, работодателите – със 7%

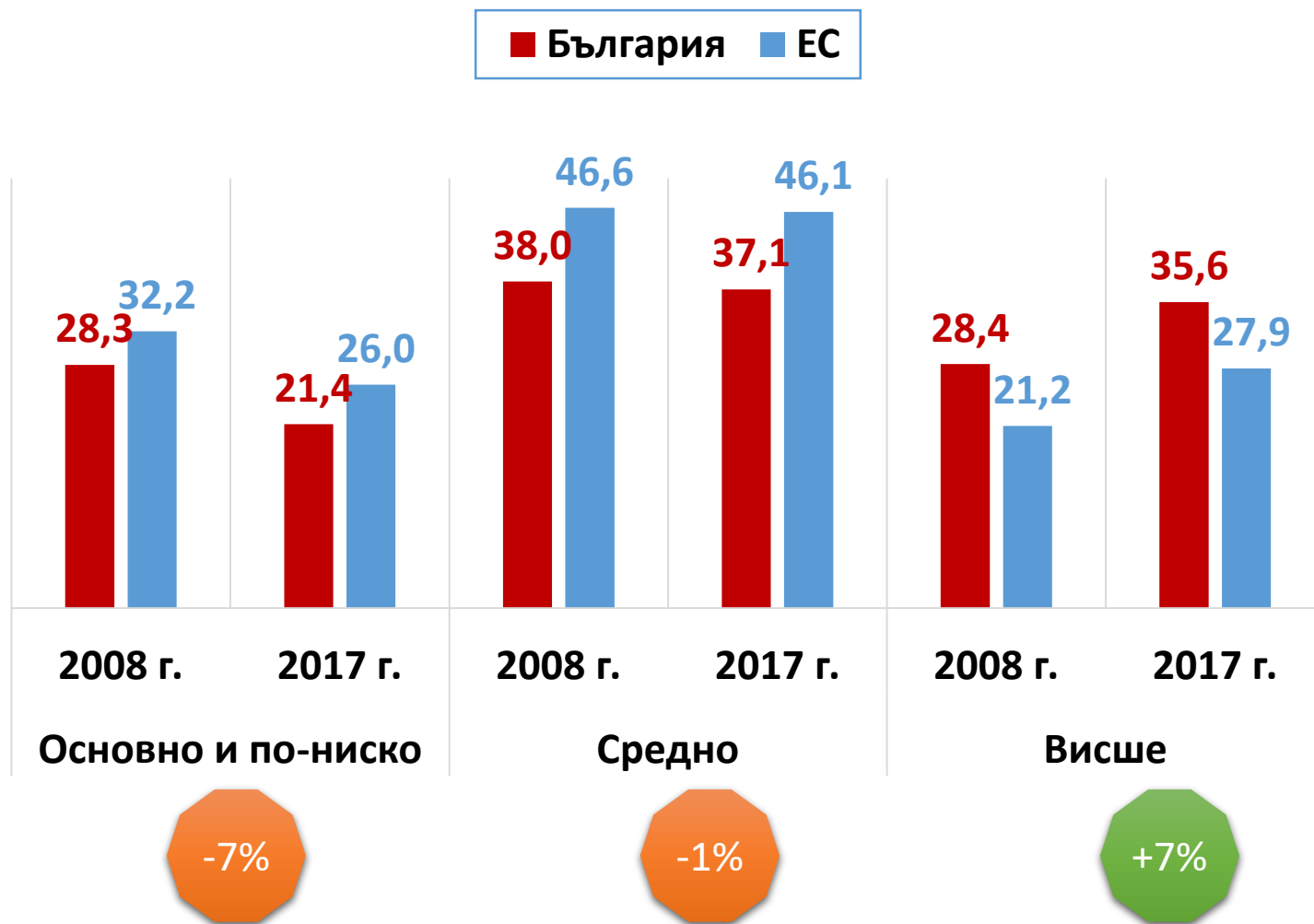
Източник: НСИ

Наети по трудово правоотношение лица (бр., Q2 и 2018=100)

Източник: НСИ

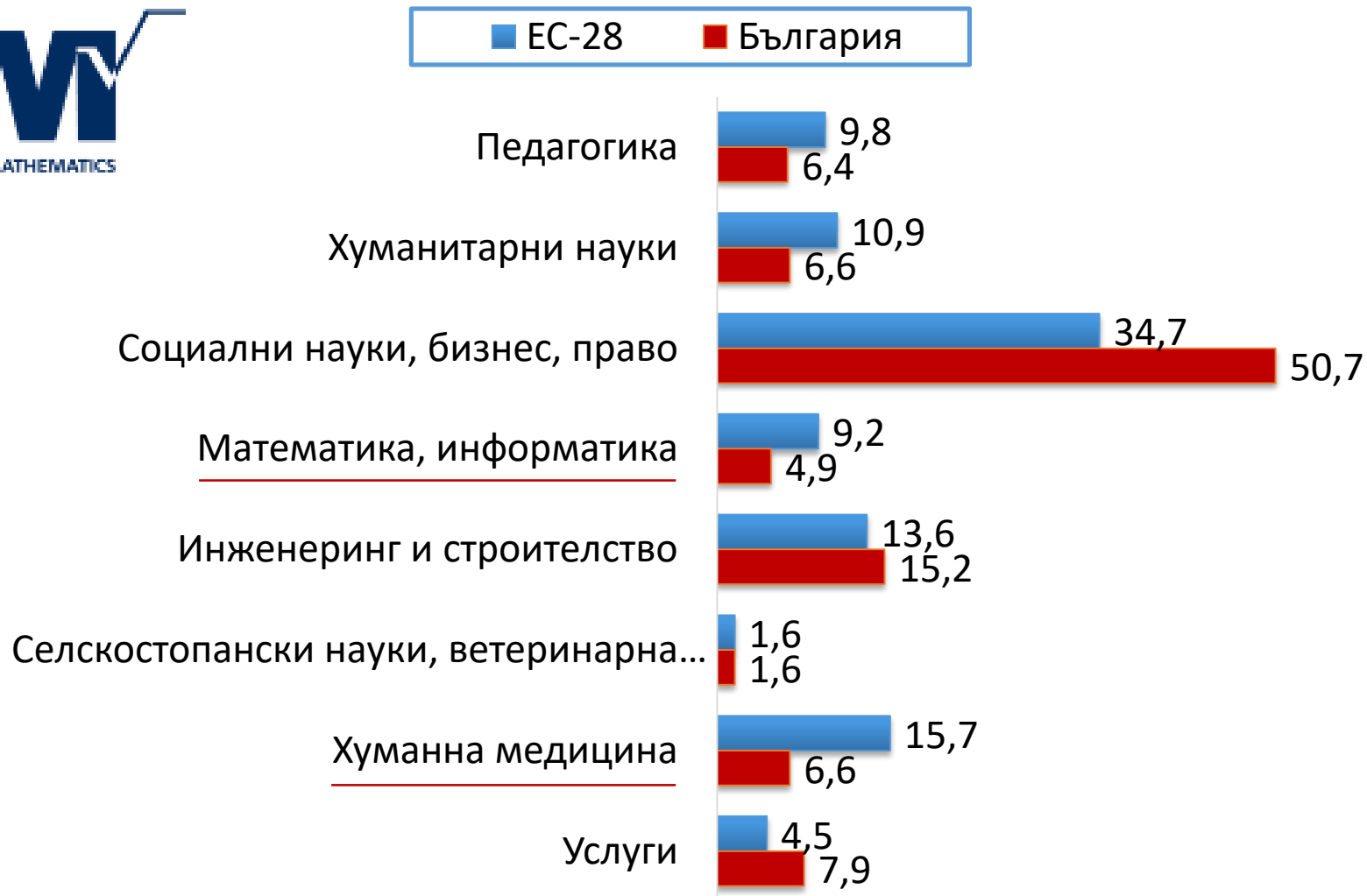
Население по образователно равнище (% , 15-64 г.)

- ✓ Тенденциите в България и ЕС съвпадат – увеличава се делът на висшистите, за сметка на дела на хората с основно и по-ниско образование
- ✓ В ЕС е много по-голям делът на хората със **средно образование** (почти половината от населението) = работна сила в производството

Източник: Евростат

Прием на студенти в България

Източник:
Евростат

Резултати от PISA*

Учениците се затрудняват:

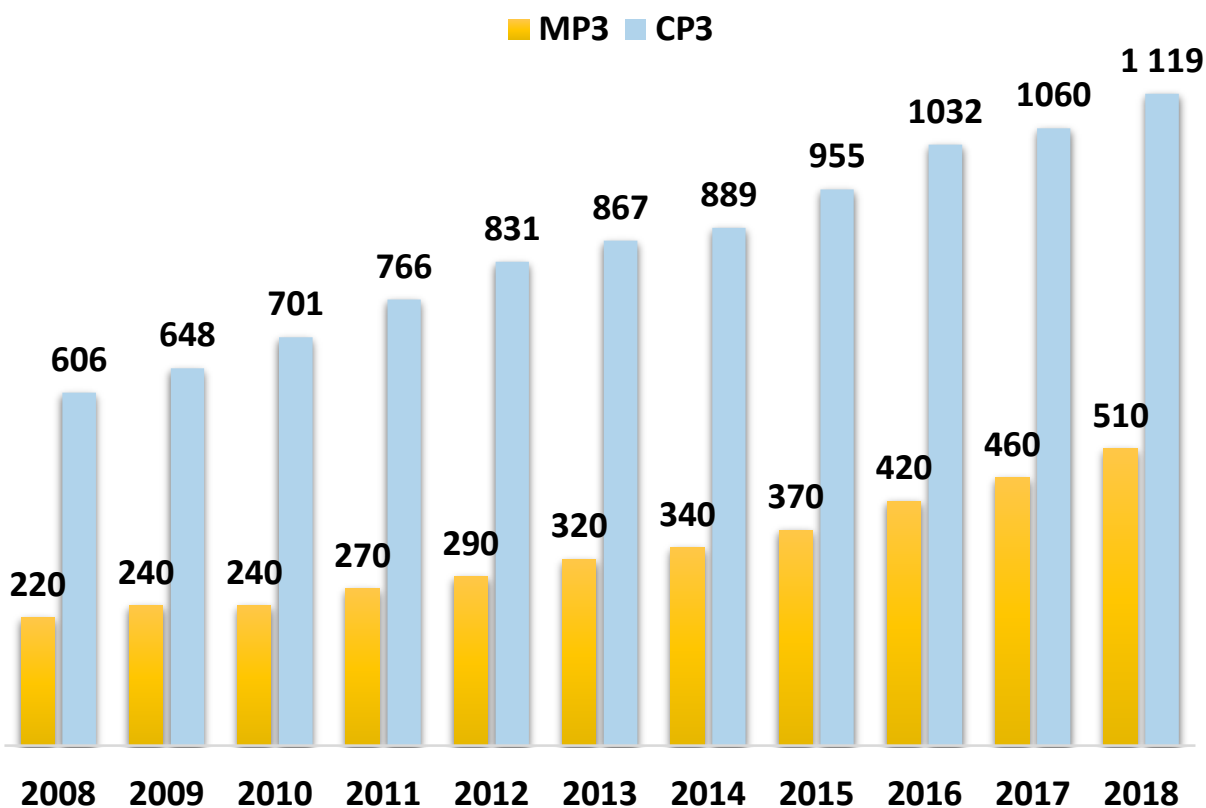
- да бъдат **конкретни** в отговорите си;
- да **аргументират** отговорите си;
- да търсят и откриват **причинно-следствени връзки**;
- да свързват знанията за процеси и явления с примери за **приложението** им;
- да използват знания от една област и да ги пренасят и прилагат в друга, за да решат даден проблем;

Преподаване и оценяване

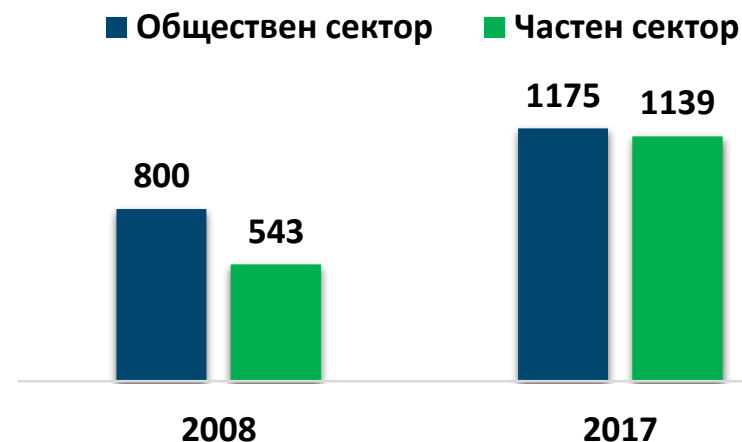
- Нарушени са междупредметните връзки в учебните програми.
- Системата на оценяване не отговаря на съвременните изисквания. **Фокус към фактологичното знание** – не се оценява способността на учениците да разбират заобикалящия ги свят.
- Не се формират умения за **четене с разбиране** на текст.
- Учебните предмети се изучават предимно описателно, задават се **готови логически модели** - от учениците не се изисква да създават модел или стратегия за решаване на проблеми.

*PISA - Програма на ОИСР за международно оценяване на учениците

Заплащане на труда

- ✓ **Ръст на MP3** - 2,3 пъти за 10 г. (при 1,3 пъти за ЕС)
- ✓ **Ръст на CP3** - 1,9 пъти за 10 г.
- ✓ Заплатите в частния сектор се увеличават с по-големи темпове от тези в общественения и почти се изравняват

Източник: НСИ

Възможни решения

- ✓ **Активна демографска политика**
- ✓ **Реформа в образованието**
 - ✓ Конвергиране на образователните към професионалните стандарти (*MyCompetence*)
 - ✓ Дуално образование
 - ✓ Синхронизиране на приема във висшите училища с изискванията на пазара на труда
 - ✓ др.
- ✓ **Облекчаване на процедурите за „внос“ на работна ръка**
- ✓ **Спиране на емиграцията** чрез създаване на по-добри условия за живот и работа чрез реформи в ключови сфери

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

Радосвет Радев

Изпълнителен председател на БСК

тел. 02 980 03 03, e-mail: r.radev@bia-bg.com